

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

11 iunie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte – Constantin Gurschi,

Judecători – Ion Arhiliuc, Elena Covalenco, Constantin Alerguș, Andrei Harghel, cu participarea procurorului Dumitru Graur, avocatului Natalia Moloșag, a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de avocatul Natalia Moloșag și Cotov Ludmila în numele inculpatului decedat Cotov Vladimir împotriva sentinței Judecătoriei Ialoveni din 23 iulie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2012, în cauza penală în privința lui

Cotov Vladimir Nicolai, născut la 28 iunie 1961, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Independenței, 5, ap. 78, cetățean al R. Moldova.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. Instanța de fond din 15 noiembrie 2011 - pînă la 23 iulie 2012;*
- 2. Curtea de Apel Chișinău din 20 septembrie - pînă la 12 decembrie 2012;*
- 3. Curtea Supremă de Justiție din 14 martie - pînă la 11 iunie 2013.*

Procedura de citare a fost îndeplinită.

Procurorul a susținut recursul, solicitînd încetarea procesului penal în legătură cu decesul inculpatului.

Avocatul a solicitat admiterea recursului în sensul declarat.

Asupra recursului ordinar, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 23 iulie 2012, Cotov Vladimir a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 2 ani.

A fost dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul succesorului părții vătămate Bujenița Ion, prejudiciul moral în sumă de 15000 lei.

Acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material înaintată de succesorul părții vătămate a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului să se expună separat în procedură civilă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Cotov Vladimir, la 03 septembrie 2011, aproximativ la ora 03:30, activînd în calitate de taximetrist la serviciul Taxi 1449, conducînd automobilul de model „Dacia Logan” cu nr/î COU-177 în stare buna, proprietate al SRL „Birit-Grup” pe traseul Chișinău – Reni, în

apropierea sat. Horești, raionul Ialoveni, nu a tratat cu seriozitate conducerea mijlocului de transport, încălcând prevederile art. 45 pct. (1) lit. a), b) și d) din Regulamentul Circulației Rutiere, care stipulează expres că conducătorul mijlocului de transport, trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, situația rutieră, iar în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, nu a apreciat corespunzător condițiile rutiere de ceață, situație ce a dus la tamponarea unității de transport condusă de el în remorca camionului de model „Volvo” cu nr/î GE 067 RA, care staționa fortuit pe banda din dreapta din cele două a direcției de deplasare. Ca consecință a impactului produs pasagera automobilului de model „Dacia Logan”, Oprea Tamara, aflată în partea dreaptă de la șofer s-a ales, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1626 din 05 septembrie 2011, cu leziuni corporale care se califică ca vătămări corporale grave, fiind în legătură cauzală directă cu survenirea decesului victimei.

3. Nefiind de acord cu sentința, a atacat-o cu apel avocatul Moloșag Tatiana în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, iar vinovăția acestuia nu a fost constatată prin probe pertinente, concludente și utile.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2012, a fost admis parțial apelul avocatului, casată sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre prin care Cotov Vladimir a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, iar conform art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe termen de probă de 1 an, în rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției date instanța de apel a statuat că, analiza și verificarea probelor prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității, utilității și în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, indică comiterea de către inculpat infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, iar motivele invocate de avocat cît privește nevinovăția acestuia, au fost obiect de studiu în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond, care s-a petrecut sub toate aspectele, complet și obiectiv prin prisma principiului contradictorialității și nemijlocirii, mai mult ca atât, vinovăția inculpatului a fost confirmată și prin declarațiile martorilor.

Colegiul penal a menționat că, latura subiectivă a acestei infracțiuni se caracterizează prin vinovăția sub forma imprudenței, atât în modalitatea neglijenței, cît și cea a încrederii exagerate în sine, iar la calificarea faptei date din neglijență, inculpatul era obligat nu numai să respecte regulile circulației rutiere, dar și să prevadă posibilitatea sa de a le respecta și a prevedea consecințele prejudiciabile, or, această posibilitate ar putea fi limitată de anumite circumstanțe obiective sau subiective.

Referitor la pedeapsa stabilită inculpatului, instanța de apel a precizat că, ultimul a comis pentru prima dată o infracțiune din imprudență, se caracterizează pozitiv la locul de trai, starea de sănătate fiind critică, menționând că conform certificatului prezentat de către escortă în cadrul ședinței de judecată în Curtea de

Apel, ultimul se afla în secția reanimare al IMPS Centru Național Științifico - Practic de Medicină de Urgență cu diagnosticul - stare gravă generală, comă, prognosticul pentru viață este negativ, iar legea permite și stabilirea unei pedepse condiționate, de aceea în opinia Colegiului penal, pedeapsa stabilită de prima instanță este prea aspră, considerînd posibil de a casa sentința în acest sens, cu aplicarea art. 90 Cod penal și dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe termen de probă de 1 an, cu atît mai mult că succesorul părții vătămate nu solicită stabilirea în privința inculpatului a unei pedepse sub formă de închisoarea.

5. Hotărîrile menționate au fost atacate cu recurs ordinar de către avocatul Moloșag Natalia și Cotov Ludmila în numele inculpatului decedat Cotoc Vladimir, invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicitînd casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare.

În motivarea recursului s-a invocat că, vinovăția inculpatului nu a fost constată prin probe pertinente, concludente și utile și lipsesc elementele componente ale infracțiunii imputate.

De asemenea, în recurs s-a menționat faptul că la 10 decembrie 2012, inculpatul a fost transportat în stare extrem de gravă din penitenciarul nr. 13 în Spitalul Clinic Municipal de Urgență secția de reanimare, iar la 18 decembrie 2012 a decedat, cauza decesului fiind meningoencefalită purulentă otogenă.

6. Judecînd recursul ordinar și verificînd legalitatea hotărîrilor atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Se semnalizează, că autorul recursului, invocă ca temei pentru recurs pct. 6) și 8) alin. (1) din art. 427 Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Din materialele cauzei rezultă că, după pronunțarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2012, conform certificatul de deces nr. 4861, eliberat la 19 decembrie 2012 de OSC municipiul Chișinău, inculpatul Cotov Vladimir, născut la 28 iunie 1961, a decedat la 18 decembrie 2012 în mun. Chișinău.

În asemenea circumstanțe, bazîndu-se pe relevantele din hotărîrea Curții Europene a Drepturilor Omului din 08 aprilie 2008, în cauza Grădinar versus Moldova, Colegiul penal lărgit concluzionează, că continuarea post - mortem a procesului penal și constatarea vinovăției sau nevinovăției decedatului în comiterea infracțiunii incriminate este inechitabilă și incompatibilă cu ansamblul de garanții acordate de art. 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deoarece la momentul decesului acesta a beneficiat de prezumția de nevinovăție, iar în consecința decesului, el a fost decăzut din posibilitatea exercitării dreptului la apărare.

În același sens, art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală stipulează că, și la etapa recursului ordinar, procesul penal urmează a fi încetat dacă persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului ori a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege.

Din cele relatate, rezultă că în atare situație de drept, acțiunea penală se stinge și, odată cu ea, încetează și procesul penal. Întrucît acțiunea penală este personală, iar

în caz de deces al făptuitorului, dispăre subiectul activ al acțiunii, astfel că organele judiciare nu pot adopta decât soluția de încetare a procesului penal.

Astfel spus, odată ce făptuitorul a decedat, apare ca lipsită de fundament juridic orice continuare a procesului penal, pentru că o acțiune penală nu se mai poate exercita față de un subiect care nu mai există.

În acest aspect, Curtea Europeană în hotărârea sa din 29.08.1997, în cauza A.P., M.P. et T.P. c. Suisse, a menționat că „răspunderea penală încetează odată cu moartea autorului infracțiunii și a succede culpabilității defunctului nu este compatibil cu normele justiției penale într-o societate guvernată de preemțiunea dreptului”.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța îl admite, casează hotărârile judecătorești și dispune încetarea procesului penal, deoarece a intervenit decesul inculpatului.

Circumstanțele expuse impun, astfel, casarea hotărârilor judecătorești și dispunerea încetării necondiționate a procesului penal, în legătură cu intervenirea decesului inculpatului.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Natalia Moloșag și Cotov Ludmila în numele inculpatului decedat Cotov Vladimir, casează sentința Judecătoriei Ialoveni din 23 iulie 2012 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2012 în privința lui **Cotov Vladimir Nicolai**, cu încetarea procesului penal intentat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, în legătură cu decesul inculpatului.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată în ședința publică la 02 iulie 2013.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Ion Arhiliuc

Elena Covalenco

Constantin Alerguș

Andrei Harghel